

26.02.2019

Asia/12

§ 91 Helsingiläisten liikkumistottumukset 2018

HEL 2018-013437 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi tutkimuksen, jossa on selvitetty helsingiläisten liikkumistottumuksia vuonna 2018. Tutkimuksessa tarkasteltiin helsingiläisten tekemien kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakaumaa, määrää ja tarkoitusta.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikennetutkija Katja Moilanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingiläisten liikkumistottumukset 2018, raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tutkimuksessa selvitettiin helsingiläisten tekemiä Helsingin sisäisiä matkoja yhden vuorokauden aikana. Tutkimus antaa käsityksen siitä, miten helsingiläiset liikkuvat jalan, pyöräillen, joukkoliikennevälineillä, henkilöautolla ja muilla kulkuvälineellä.

Tutkimusajankohtana syys-lokakuussa 2018 helsingiläiset tekivät yhteensä noin 1,77 miljoonaa Helsingin sisäistä matkaa vuorokaudessa. Edellisvuoteen verrattuna tehtyjen matkojen määrä oli jonkin verran suurempi. Keskimäärin helsingiläiset tekivät 3,0 Helsingin sisäistä matkaa päivässä.

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (36 % tehdyistä matkoista). Joukkoliikenteen kulkutapaosuus oli 33 %, henkilöauton 20 % ja polkupyörän 11 % ja muiden kulkutapojen 1 %.

Tarkasteltaessa vain henkilöautolla ja joukkoliikenteellä tehtyjä matkoja, oli joukkoliikenteen osuus 62 % ja henkilöauton 38 % matkoista.

Suurin osa kaikista matkoista oli työ-, koulu- tai opiskelumatkoja (36 % tehdyistä matkoista) ja vapaa-ajan matkoja (35 % tehdyistä matkoista).

Esittelijän perustelut

Taustaa

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsinkiläisten liikkumistottumuksia. Tutkimus tehtiin ensimmäisen kerran vuonna 2010, ja se toteutettiin nyt kahdeksannen kerran. Vuodesta 2012 alkaen tutkimus on tehty joka vuosi.

Tutkimuksen toteutti Taloustutkimus Oy, ja sen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluilla syys–lokakuussa 2018. Tutkimuksen kohderyhmänä oli Helsingin kaupungin 7–79-vuotias väestö. Haastatteluja tehtiin yhteensä 3029 kpl. Otos muodostettiin satunnaispoimintana Helsingin asukkaiden puhelinnumeroista. Haastateltavien valinnassa noudatettiin sukupuoli-, ikä- ja aluekiintiöintiä. 7–14-vuotiaita tavoiteltiin heidän vanhempiensa kautta.

Vastaajia pyydettiin kertomaan edellisen vuorokauden aikana tekemänsä matkat aamusta kello 4.00:sta yöhön klo 3.59 asti pääasiallisen kulkutavan mukaan (kulkutapa, jolla tehtiin kilometreissä pisin matka). Mukaan otettiin vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat. Tutkimuksessa matkalla tarkoitettiin siirtymistä kävellen tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Samasta paikasta alkavat ja päättyvät matkat laskettiin kahdeksi matkaksi siten, että toinen päätepiste oli lenkin etäisin piste. Lisäksi kysyttiin kysymyksiä muun muassa matkakortin käytöstä, auton ja polkupyörän omistuksesta sekä auton ja joukkoliikenteen käytöstä.

Tutkimuksen päätulosten (n=3029) virhemarginaali on enimmillään $\pm 1,8$ prosenttiyksikköä.

Tutkimuksen raporttiluonnos löytyy liitteenä.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimusajankohtana syys–lokakuussa Helsingin sisäisiä matkoja tehtiin yhteensä 1 765 084 vuorokaudessa. Tehtyjen matkojen absoluuttinen määrä Helsingissä oli noin 4 % suurempi kuin vuonna 2017. Kävelen tehtyjen matkojen määrä kasvoi 7 % ja pyöräillen tehtyjen matkojen

määrä noin 21 %. Joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen määrä kasvoi 2 %. Joukkoliikenteen kulkumuodoista kasvu oli selkeästi voimakkainta metrolikenteessä, sillä sen matkojen määrä kasvoi 28 % edellisvuodesta. Junalla tehtyjen matkojen määrä puolestaan väheni 19 %. Henkilöautolla tehtyjen matkojen osalta määrä laski 4 % vuoteen 2017 verrattuna. Erityisesti pyöräilyn ja jalankulun kehitystä selittänevät mittausajankohdan edellisvuotta suotuisammat sääolosuhteet. Joukkoliikenteessä tapahtuneita muutoksia ja erityisesti metrolla tehtyjen matkojen määrän kasvua puolestaan selittää ainakin osittain länsimetron käyttöönotto.

Keskimäärin helsinkiläiset tekivät 3,0 kaupungin sisäistä matkaa vuorokaudessa. Luku oli sama kuin edellisvuonna. Kantakaupungissa asuvat tekivät matkoja hieman enemmän kuin esikaupungissa asuvat. Kantakaupungissa asuvat liikkuvat myös esikaupunkilaisia selvästi yleisemmin kävellen. Esikaupungissa asuvat käyttivät puolestaan henkilöautoa kantakaupunkilaisia useammin. Naiset (3,1) tekivät hieman enemmän matkoja kuin miehet (3,0). Naiset kulkivat miehiä useammin kävellen ja joukkoliikenteellä, miehet puolestaan käyttivät naisia enemmän henkilöautoa. Pyörällä tehtyjen matkojen määrä oli sekä miesten että naisten osalta 0,3.

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (36 % tehdyistä matkoista). Kävellen tehtyjen matkojen osuus kasvoi viime vuodesta yhden prosenttiyksikön. Seuraavaksi yleisimmin matkoja tehtiin henkilöautolla kuljettajana (15 %), bussilla (13 %) ja polkupyörällä (11 %). Matkoista 10 % tehtiin metrolla, 7 % raitiovaunulla, 4 % henkilöauton matkustajana ja 3 % junalla. Taksin ja muiden kulkutapojen osuudet olivat molemmat prosentin.

Joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkutapaosuus oli 33 % ja henkilöauton 20 %. Näistä molempien osuus oli hieman laskenut vuoteen 2017 verrattuna: joukkoliikenteen osalta yhden prosenttiyksikön ja henkilöauton osalta 2 prosenttiyksikköä. Tarkasteltaessa vain joukkoliikenteellä ja henkilöautolla tehtyjä matkoja oli joukkoliikenteen osuus 62 % ja henkilöauton osuus 38 %.

Koko Helsingin tuloksissa kävellen tehtyjen matkojen osuus oli kasvanut hieman edellisvuodesta sekä miehillä että naisilla. Suurinta kasvu oli 18–29-vuotiaiden miesten sekä yli 65-vuotiaiden naisten keskuudessa. 7–17-vuotiaiden ja 45–46-vuotiaiden naisten kohdalla kävellen tehtyjen matkojen osuus oli puolestaan hieman laskenut vuodesta 2017. Pyörämatkojen osuus oli kasvanut erityisesti 7–17- sekä 30–44-vuotiailla naisilla.

Kävely kulkumuotona korostuu erityisesti kantakaupungissa asuvien keskuudessa (45 % tehdyistä matkoista). Kantakaupungissa asuvilla kävelyn jälkeen toiseksi yleisin kulkutapa oli raitiovaunulla matkustaminen (16 %). Esikaupungissa asuvilla kävelyn (31 % tehdyistä matkoista) jälkeen yleisin kulkutapa oli henkilöauton käyttö kuljettajana (19 %) ja bussilla matkustaminen (15 %). Joukkoliikenteen yhteenlaskettu osuus oli esikaupungissa asuvilla 32 % ja kantakaupungissa asuvilla 34 %. Henkilöautolla matkustavien kulkutapaosuus oli puolestaan esikaupunkilaisilla 26 % ja kantakaupunkilaisilla 12 %.

Kantakaupungin asukkaiden kävelten tehtyjen matkojen osuus kasvoi 4 prosenttiyksikköä vuodesta 2017 ja vastasi vuoden 2016 tasoa. Joukkoliikenteen osalta kantakaupungin asukkaiden matkojen osuudet säilyivät lähes ennallaan lukuun ottamatta raitiovaunu- ja junaliikennettä, joiden osuudet laskivat noin yhden prosenttiyksikön. Pyöräilyn osuus kantakaupungin asukkaiden matkoissa kasvoi hieman edellisvuodesta ja henkilöautolla tehtyjen matkojen osuus laski 2 prosenttiyksikköä. Esikaupungissa asuvien matkojen kohdalla suurin muutos edellisvuoteen verrattuna tapahtui metrolienteessä, jonka osuus kasvoi 3 prosenttiyksikköä. Polkupyörämatkojen osuus kasvoi 2 prosenttiyksikköä ja henkilöautomatkojen osuus laski prosenttiyksikön. Joukkoliikenteen matkaosuus esikaupunkien asukkaiden matkoista pysyi vuoden 2017 tasolla (32 %).

Vapaa-ajan matkat ja työ- ja opiskelumatkat olivat yhtä yleisiä matkan tarkoituksena (36 %). Eriteltynä 24 % kaikista matkoista oli työmatkoja ja 12 % koulu- tai opiskelumatkoja. Ostosmatkojen osuus oli 14 %, asiointimatkojen (lääkäri, pankki yms.) 8 % ja työhön liittyvien asiointimatkojen osuus 4 %. Edellisvuoteen verrattuna työ- ja opiskelumatkojen osuus kasvoi, ja ostosmatkojen osuus laski yhden prosenttiyksikön.

Vapaa-ajan matkoissa kävelyn osuus oli suurin: 47 % matkoista tehtiin jalan. Neljännes vapaa-ajanmatkoista tehtiin joukkoliikenteellä ja vajaa viidennes henkilöautolla. Osuudet olivat lähes samat vuoteen 2017 verrattuna. Työmatkoista puolet tehtiin julkisilla kulkuvälineillä, reilu viidennes henkilöautolla ja 13 % pyörällä. Koulu- ja opiskelumatkojen osalta yleisimmät kulkutavat olivat joukkoliikenne (41 %) sekä kävely (36 %).

Vastaajan ikä selittää merkittävästi sitä, millaisia matkoja tehdään. Nuorten (7–17-vuotiaat) matkoista hieman yli puolet (51 %) olivat koulu- ja opiskelumatkoja ja 42 % vapaa-ajan matkoja. Yli 65-vuotiaiden matkat olivat useimmin joko vapaa-ajan matkoja (47 %) tai ostosmatkoja (31 %). Nuorilla aikuisilla (18–29-vuotiaat) vapaa-ajan matkat (33 %) ja työmatkat (30 %) olivat yleisimpiä. 30–44-vuotiailla työmatkat olivat yleisimpiä (34 %) ja vapaa-ajan matkat toiseksi yleisimpiä (30 %). Vas-

26.02.2019

taavasti 45–64-vuotiaat tekivät eniten työmatkoja (35 %) ja toiseksi eniten vapaa-ajan matkoja (31 %).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2018, raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano